תלמוד בבלי · אחרונים · חידושי אגדות · סדר קדשים

מהרש"א - חידושי אגדות על כריתות

רבי שמואל אליעזר איידלס [המהרש"א]

ספריית אור ברסלב · or-breslev.co.il

מהרש"א - חידושי אגדות על כריתות

רבי שמואל אליעזר איידלס [המהרש"א]

מקור הטקסט: ספריא · רישיון: לפי המהדורה: נחלת הכלל או Creative Commons

התכנים שלפניכם נאספו, מוינו, סוננו ונערכו בעמל רב ובמסירות על ידי צוות פרויקט 'אוצריא' (otzaria.org).

לקריאה באתר, עם המפרשים והמקורות ליד כל שורה: https://or-breslev.co.il/library/מהרשא-חידושי-אגדות-על-כריתות/
הקובץ נוצר ב־19 בנובמבר 2026 מגרסה v38-202611162349 של הספרייה.

תוכן העניינים

דף ה: 4
דף ו: 4
דף ז: 4
דף ט: 4
דף יג: 4
דף כח: 5

דף ה:

אין מושחין מלך בן מלך. וא"ת וכו'. כל הסוגיא מפורש במס' הוריות ע"ש:

דף ו:

שהרי חלבונה ריחה רע ומנאה כו'. דהיינו שהפושע אינו פורש מן הצבור וזה שדקדק לומר ומנאה הכתוב כו' ולא קאמר ומקטירו עמהם אלא דר"ל שהוא נמנה עמהם בתעניתם ואינו פורש מהם וברמז זה יש ללמוד שהיו י"א מיני קטורת עשרה ריחן טוב ואחד חלבנה ריחו רע דיש לצרף גם הפושע היינו בשיש עדה קדושה שהן מנין עשרה בלא הוא אבל אין לצרפו בי' עמו וזכר לדבר לא אשחית בעבור העשרה אבל על פחות מי' לא התפלל ואביי דקאמר מהכא ואגודתו וגו' על פי כוונה זו ואגודתו שהן עשר קדושות זו למעלה מזו כדאמרינן במדרשות על ארץ השפלה יסדה שהיא נחשבת עמהן בישראל וק"ל:

דף ז:

וחסרת וכו'. פירש"י ר"ש מתחלפת בד' קנחת כו' עכ"ל. ויהיה מלשון נחל קישון גרפם גם פי' רש"י שם כמגריפה זו שמגרפת האפר מן הכירה עכ"ל וכהאי לישנא בכמה דוכתי בלשון הגמ' דהיינו ע"י הגירוף שמחסר קצת מן הקערה שהיא העיקר ומאן דדריש ולא חסרת היינו עובד ע"ז פירש"י כגון משורר ומזמר לע"ז כו' עכ"ל ואין צורך אלא עובד ע"ז בשיתוף להקב"ה ואינו כופר בעיקר וק"ל:

דף ט.

אלא טבילה כו'. צ"ע אמאי לא חשיב נמי שלא נכנסו לברית בלא הזאה כדכתיב ויזרוק וגו' דהרצאת דמים לאו היינו הזאה אלא זריקה על המזבח כפרש"י וק"ל:

דף יג:

ולהורות זו הוראה כו'. פירש"י הוראה של איסור כו' ע"ש. מפירושו נראה דהוראה של דין שרי וכ"כ התוס' בס"פ היו בודקין ע"ש:

שם את כל החקים אלו מדרשות. פירש"י מדרשות שדורשין בפירקא אסור לשתויי יין שיש בהן הוראה. הלכה למשה מסיני ויותר נראה לפרש מדרשות דבר שבא ממדרש

חכמים כמו בי"ג דברים שהתורה נדרשת בהם וכן מוכח בפ"ק דקדושין שאמרו נמי שם החוקים אלו המדרשות כו' ועיין בחדושינו שם וק"ל:
שם אשר דבר ה' זו תלמוד ביד משה זו הל"מ. כך היא הגירסא הנכונה ופי' דבר ה' בדבור בעלמא דדברים שבע"פ אי אתה רשאי לכותבן וביד משה היינו הל"מ שבא מיד משה מסיני וק"ל:

דף כח.

יכול מפני שכבוד אב עדיף כו'. ר"ל יכול דמקרא מוכיח לה דעדיף כבוד אב מדכתיב כבד את אביך ואת אמך שהקדים כבוד אב לכבוד אם ובנתגרשה נמי אב קודם לאם ת"ל איש אמו ואביו תיראו שהקדים אם לאב גבי מורא מלמד ששקולים אבל חכמים אמרו כן מסברא דכיבוד אב קודם בלא נתגרשה מפני שהוא ואמו כו' והכי אמרינן בפ"ק דקדושין בנתגרשה דאזל האי טעמא ואביו ואמו שוין הן וק"ל:
שם אם זכה הבן לפני הרב כו'. עי' ברמב"ם בפי' המשנה:
שם ת"ר ד' צווחות כו'. כל הסוגיא מפורש בפ' מקום שנהגו:
הדרן עלך מסכת כריתות